

СТАНОВИЩЕ

За

Дисертационния труд на професор

Атанас Николов Атанасов

„Цифрованият бас – основа за развитие на клавирния
Акомпанимент през различните епохи“

За присъждане на образователната и научна степен

„Доктор“

от

Доцент доктор Деян Евгениев Павлов –

Преподавател по „Оперно пеене с диригент“ към ВФ и
„Оперно и симфонично дирижиране“ към ТКДФ

Преди всичко искам да изкажа благодарността си, за гласуваното ми доверие да бъда част от журито, за оценяването на този уникален по рода си труд на проф. Атанасов. През дългите години на творческата ми дейност съм имал възможност като диригент и слушател да се убедя в професионализма, с който проф. Атанасов подхожда към всяко свое начинание, като композитор, като изпълнител, като акомпаниятор, като солиращ пианист в множество записи на филмова музика. И как точно там той прилага всичко на практика от труда, който следва.

Професор Атанас Атанасов е роден 1952 година. От 5 годишна възраст започва да се занимава с пиано, завършва Средно Музикално Училище при преподавател доцент Лидия Кутева и от 1973 до 1977 следва в Инструментален Факултет на НМА „Панчо Владигеров“ в класа на проф. Богомил Стършенов. Участва в майсторските класове на Реджина Смендзянка – Ваймар – Германия, Ивон Лефьобр – Париж Франция, по чембало при Сузана Ружичкова, по орган при Милан Шлехта и по пиано – Франтишек Раух – Прага. Следва в ТКДФ от 1980 – 1985 композиция при професор Парашкев Хаджиев.

Има множество национални и международни награди като пианист и като композитор, между които 2012 Почетен знак и грамота на НМА „Панчо Владигеров“ за принос към българската музикална култура като преподавател и композитор, почетен знак – статуетка от Съюза на Българските Композитори във връзка с юбилейна годишнина и много други. От 1992 година придобива научното звание „Доцент“, а през 2000 научното звание „Професор“.

2004 – 2012 е декан на Инструментален Факултет

2005 - 2011 член на управителния съвет на СБК

2007 – 2010 – председател на Специализираният научен съвет по музикознание и музикално изкуство към ВАК

2012 – 2020 - Завеждащ катедра „Камерна музика и съпровод“ към ИФ на НМА

Има активна концертна и звукозаписна дейност, като солист, камерен изпълнител, сътрудник на редица хорови и оркестрови формации, като пианист, чембалист и органист. Редовен участник в прегледа “Нова Българска Музика“

Списъка с творбите му е впечатляващ и изключително разнообразен жанрово, от произведения за различни инструменти до симфонични произведения, мюзикъл, театрална музика и музика за деца.

Дисертационния труд на проф. Атанасов се състои от Увод, Четири глави, Заключение, Библиография, Творческа дейност и Приложения.

В увода той ни излага причините поради, които е възникнала идеята за написването на труда. Като изключително съществено е, че липсват изследвания с подобна тематика на български език. Нито има труд по въпроса за изясняване на историческите корени на клавирния съпровод. Следва изключително интересно проследяване на възникването на basso continuo и подробни разяснения за прилагането му на практика. Разшифроването му от самото създаване на цифрования бас и връзката му от епохата на Късния ренесанс и Барока към съвременната епоха, където все повече се явяват елементи умишлени заимствани от старата музика.

В първа глава – историческо развитие, теория и практика на basso continuo проф. Атанасов развива и обяснява професионално и изключително изчерпателно всички значения, исторически проследява развитието му, описва първият познат и публикуван случай на basso seguente в книга с Интродукция и Алелуя от венецианеца Плачидо Фалконио от 1575 година. Проследява мадригалните композитори Емилио де Кавалиери и Луцаско Луцаски. Възникването на хармонията и съществената основа която е поставена от Жан – Филип Рамо „Трактат за хармонията“ 1722 година.

Описва видовете цифрован бас, като си служи с примери от произведения на Бах, Корели и други. Характерните особености при реализирането и изпълнението на партията basso continuo, са анализирани и показани и обяснени изключително изчерпателно.

Във Втора глава е описан прехода от цифрования бас към нотирана клавирна партия, възможностите за изграждане на акомпанимента, фигурации върху хармоничната основа на акомпанимента. Приложени са примери от произведения на Йохан Себастиан Бах с анализ, за всяка промяна или вариант на прочитане.

В трета глава се разглежда влиянието на принципите на изграждане на basso continuo върху акомпаниращата клавирна партия в епохата на виенските класици. Професор Атанасов е изследвал с професионална точност различни примери от симфония на Хайдн № 8

втора част през Моцарт – Църковна соната Сол мажор до Kyrie из меса оп.86 на Бетовен и други.

Влиянието на basso continuo в процеса на развиване на клавирния акомпанимент е разгледан, чрез примери, които са интересни и ясни за разбиране от младите колеги, които ще се учат от тях.

В четвърта глава продължава анализа и историческото проследяване на развитието на basso continuo от Романтизма до наши дни. От Шуберт са избрани много задълбочени негови творби, където всичко започва да придобива по-друг смисъл и звучене, анализа продължава върху четири мъжки партии от Лист – Kyrie Меса за четири мъжки партии soli и tutti и орган и частта Sanctus.

Проследява се и клавирния акомпанимент в песенните жанрове в епохата на Романтизма. Подробно се анализират песни от Шуберт, Шуман, Брамс.

Разглеждат се и произведения от 20 и 21 век в различни стилове:

„необарок“, „неокласицизъм“, „неоимпресионизъм“.

Алфред Шнитке – различни примери, Добринка Табакова – „Сюита в старинен стил“ и др. Атанас Атанасов – „Балът на сенките“.

В заключението професор Атанас Атанасов обобщава труда си и изложените факти и доказва по безспорен начин, че това изследване е с приносен характер и новаторско съдържание.

Дефиниране и изясняване на функциите, които изпълнява партия basso continuo от съвременната гледна точка.

Доказване чрез анализ на конкретни примери на тезата за връзката на клавирния акомпанимент от епохата на Класиката до наши дни с първообраза на акомпанимента – цифрования бас.

Проследяване в хронологичен ред на развитието на акомпаниращата партия от епохата на Барока до наши дни.

Приложимост на указанията за работа с цифрован бас в практическата дейност на изпълнителите на старинна музика.

Прави впечатление, че библиографията е пространна и използва разнообразни източници.

В заключение абсолютно убедено, смятам, че трудът отговаря на всички изисквания и заслужава присъждането на научната и образователна степен „Доктор“.

07.03.2020

доцент д-р Деян Павлов